

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України : Кодекс України. Кодекс. Закон від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25–26, ст. 131. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page9>.

2. Академічний тлумачний словник української мови. Онлайнова версія академічного тлумачного «Словника української мови» в 11 томах (1970–1980). URL: <http://sum.in.ua>.

3. Любченко М. І. Юридична термінологія : поняття, особливості, види : монографія / М. І. Любченко. Харків : ТОВ «ВИД-ВО ПРАВА ЛЮДИНИ», 2015. 280 с.

Кушнір Ірина Павлівна,

докторант докторантури Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, кандидат юридичних наук

ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Розвиток інформаційних відносин зумовлений інтенсивним зростанням ролі інформаційного суспільства, загальною інформатизацією приватної та публічної сфери й потребами гарантування забезпечення інформаційних прав усіх суб'єктів цих відносин, потребує законодавчого удосконалення юридичної термінології.

Тільки точність та однозначність термінів і понять дозволять найбільш коректно сформулювати зміст того чи іншого правового інституту і забезпечити культуру правового регулювання в певній галузі правових відносин, тому що вироблення уніфікованих дефініцій в праві взагалі є однією із важливих завдань законодавчої і в цілому нормотворчої практики [1, с. 385]. В Україні вважають, що вирішення проблем нормативно-правового забезпечення інформаційних відносин можливе на основі ситуативного реагування. Певні проблеми правового врегулювання суспільних відносин у цій сфері вирішуються в окремих законах та підзаконних нормативних актах досить фрагментарно, низка юридичних норм, які прямо або опосередковано регулюють суспільні відносини у сфері інформаційно-комунікаційних відносин, концептуально не узгоджені між собою [2, с. 203].

Загалом О. А. Баранов констатує, що робота з розвитку інформаційного права та вдосконалення інформаційного законодавства має значну перспективу з огляду на коло та важливість проблем, які мають місце в інформаційній сфері [3, с. 15].

Відсутність сформованих термінології у інформаційному законодавстві може стати причиною відмови органами публічної адміністрації у задоволення інформаційних прав громадян, плутанини у правозастосовній діяльності, а також суб'єктивізму при вирішення питань, що виникають у інформаційній сфері.

Досить часто, у власних інтересах або в інтересах третіх осіб посадові особи відмовляють у наданні публічної інформації громадянам безпідставно підмінюючи категорії, які не знайшли чіткого закріплення у чинних нормах інформаційного законодавства, зокрема прикриваючись такими як «службова інформація» або «відсутність суспільного інтересу». Прикладом цього є рішення у справі 335/13988/17 Орджонікідзевського районного суду, позивача до Запорізької міської ради щодо ненадання позивачу як запитувачу публічної інформації копій договорів з переможцями конкурсу на управителів будинків. Позивачу який звернувся до Запорізької міської ради у наданні публічної інформації, було відмовлено на підставі того що ця послуга потребує відшкодування фактичних витрат, а позивач їх не сплатив. Разом з тим, запитувана інформація становила суспільний інтерес, а при наданні особі інформації про себе та інформації, що становить суспільний інтерес, плата за копіювання та друк не стягується. Тому суд задовольнив вимоги позивача [4].

Досить інтенсивний процес створення сучасного інформаційного законодавства зумовив появу нових правових категорій і термінів. Але непоодинокі випадки появи одних і тих самих термінів в різних нормативно-правових актах, що мають різне або неоднозначне трактування [3, с. 29].

Зазначені аспекти обумовлюють теоретичну необхідність та практичну доцільність, на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства, своєчасного (відповідно умовам часу та реальним потребам), обґрунтованого науковою доктриною інформаційного права закріплення актуальних категорій та термінів інформаційного законодавства.

Список використаних джерел

1. Литвин Н. А. Адміністративно-правове забезпечення інформаційної діяльності органів Державної фіскальної служби України. дис. д-ра юрид. наук за спец. 12.00.07. Ірпінь, 2018. 517 с.
2. Жангожа Р. До питання розширення інформаційного простору України. *Стратегічна панорама*, 2000. № 3, 4. С. 203–206.
3. Баранов О. А. Напрями перспективних досліджень у галузі інформаційного права. *Інформація і право*. 2016. № 2(17). С. 15–31.
4. Рішення Орджонікідзевського районного суду справа справі № 335/13988/17 2-а/335/58/2018 від 6 березня 2018 р. URL: <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/72697946/>.

Лощинська Наталія Василівна,
старший науковий співробітник Національної
бібліотеки України імені В. І. Вернадського,
кандидат філологічних наук, доцент

КОЗАЦЬКИЙ РЕЄСТР 1649 РОКУ ЯК ДЖЕРЕЛО ВИВЧЕННЯ КОЗАЦЬКИХ АНТРОПОНІМІВ

Прізвище – короткий документ, за яким не тільки життя окремої людини, а й історія покоління. Прізвище – ознака народу. Воно не є прямою історією народу, це тільки її джерело, що вимагає детального вивчення і осмислення.

Складно переоцінити культурно-історичну цінність антропонімів у реєстрі 1649 року. Значні труднощі виникають перед їх дослідниками: щоб зрозуміти походження прізвищ, необхідно володіти місцевим діалектом, знанням географічних назв.

Завдання автора статті – дослідження системи прізвищ, що склалася в середині XVII ст. серед населення Східного Поділля. Вивчено прізвища козаків Кальницького і Брацлавського полків. Виконана їх класифікація за словотвірною структурою. Перетворення прізвищ у прізвища якраз і стало наслідком появи ділових документів. Прізвища в їх сучасному розумінні вперше з'являються в письмовій формі в письмових джерелах ділової мови XIV–XV ст. Це були прізвища людей, що належали до тодішньої знаті – князів, духовних осіб, вельмож: Чорторийськ, Чорний, Рогатинський та ін. На думку І. Франка, закріплення прізвищ як постійних складових родових